

## **SALMONELLA – Vad kan jag göra åt det?**

Att drabbas av salmonella på sina nötkreatur är ett hårt slag på alla sätt, inte minst ekonomiskt. Att det i princip kan drabba vem som helst är tyvärr en sanning, ”Otursfaktorn” är relativt stor.

Det finns dock en del saker som man vet påverkar risken för att få in och få spridning av salmonella i sin besättning, och det är självklart att rekommendera att tänka på följande;

**Vid inköp av djur;** Allra bäst är det förstås om man kan klara sig utan att köpa in djur, men ibland är det helt enkelt nödvändigt. Köp då ifrån så få besättningar som möjligt. Det finns möjlighet och anledning att låta provta de djur du köper in. De två vanligaste salmonellatyperna på nötkreatur i Sverige och runt om i världen är Salmonella dublin och Salmonella typhimurium. Sedan en tid tillbaka kan man spåra antikroppar från dessa i tankmjölken och på det viset, enkelt och till ett rimligt pris, få reda på om en besättning har eller nyligen har haft salmonella. I nuläget kan man bara garantera att dessa båda salmonellatyper hittas, men det finns tecken på att testen fungerar även för Salmonella reading, vilket ju är den salmonellatyp som ställt till det mest här i Skåne under senare tid. Det är alltid bättre att upptäcka salmonellasmitta på ett tidigt stadium, innan spridningen blivit för stor mellan olika djurgrupper och till människor (inte ovanligt). Många drar sig för att låta provta av rädsla för att något ska hittas, men sanningen är att det förr eller senare lär komma fram i alla fall (stickprovskontroller på slakterier mm) och med tiden blir ofta konsekvenserna större. Det går att abonnera på tankmjölksprover, vilket är bra om man kontinuerligt säljer djur, eller för att göra vad man kan för att upptäcka ev. smitta i tid. Så våga testa mera! För alla salmonellatyper gäller att man kan ta träckprover på de djur man tänker köpa, där man odlar fram ev. salmonellabakterier. Detta är ett krav om man är med i det frivilliga salmonellaprogrammet och köper in djur från fler än 5 besättningar under en 12-månadersperiod.

Salmonella kan också **spreadas indirekt** via människor, skadedjur, redskap mm. och här gäller god hygien då man har besökare (eller kanske personal som har kontakt med fler besättningar), effektiv skadedjursbekämpning och mycket noggrann rengöring och desinfektion om man tex. lånar ut sin kreatursvagn. Fåglar kan bära på och sprida salmonella och de har tyvärr en förkärlek för bl.a majsensilage, så det är en god ide att med nät eller dylikt i möjligaste mån förhindra dem att komma åt majsen!

**Foderhygien;** Att hålla isär fodervägar och gödselvägar inomgård är oerhört viktigt, eftersom det är via gödselinblandning i foder som salmonellasmittan hos djuren blir ett faktum.

**Allmän god ordning och hygien** är alltid trevligt och rena släta ytor försvårar för eventuella salmonellabakterier att föröka sig.

Sist men inte minst rekommenderar vi starkt att man är med i det frivilliga **salmonellaprogrammet**, eftersom ersättningsnivån från staten och indirekt även från försäkringsbolag, om man skulle ha otur att drabbas, blir betydligt högre om man är med. Från 2015 ersätts salmonellaprogrammet successivt med Smittsäkrad besättning länk: <http://www.vxa.se/Radgivning-service/Djurhalsa/Smittskydd/Smittsakrad-besattning-ny/>

Så fort en besättning drabbas av salmonella blir det en statlig angelägenhet och det är distriktsveterinärer som ansvarar för utredningen. Sedan ett år ingår i frivilliga salmonellaprogrammet att man som drabbad, om man så önskar kan få hjälp och råd från en grupp specialutbildade veterinärer inom husdjursorganisationen (bl.a jag). Det ingår 8 timmar och tanken är att vi ska vara ett stöd i en jobbig situation och kunna svara på en del praktiska frågor, förmedla kontakter, vara med på gårdsmöte mm.

Om du har frågor som har med salmonellaprogrammet, provtagning etc. att göra är du välkommen att ringa!

Cecilia Danielsson 0415-19531